

LEKTOŘI PRACUJÍCÍ S DOSPĚLÝMI MIGRANTY V ČESKÉ REPUBLICE A VE ŠVÉDSKU – JEJICH VYROVNÁVÁNÍ SE SE STRESEM V PRÁCI A POHLED NA DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

TEACHERS WORKING WITH ADULT MIGRANTS
IN THE CZECH REPUBLIC AND SWEDEN –
HOW THEY COPE WITH WORK-RELATED STRESS
AND THEIR VIEW OF FURTHER EDUCATION

Milena Öbrink Hobzová

Klíčová slova: *lektor, jazykové vzdělávání, imigranti, další vzdělávání lektorů*
Keywords: *teacher in adult education, language education, immigrants, further education*

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je na základě kvalitativního výzkumu identifikovat strategie, které lektori pracující s dospělými imigranty považují za důležité v prevenci syndromu vyhoření. Zároveň je účelem příspěvku poukázat na směry v dalším vzdělávání, které tato skupina vzdělavatelů vnímá jako potřebné, dané výsledky budeme srovnávat mezi oběma zeměmi.

Teoretická východiska v ČJ

V době, kdy před koronavirovou pandemií Česká republika zažívala ekonomický boom, vzrostl počet cizinců na 602 616 (MVČR, 2020). Zemí, která je dlouhodobě cílovou zemí pro přistěhovalce z různých částí světa a do které proudilo mnoho migrantů v době Evropské migrační krize, bylo Švédsko. Především v jazykovém vzdělávání se se skupinou dospělých přistěhovalců (nejen uprchlíků) pravidelně setkávají lektori, na které jsou kladeny vysoké požadavky. Mnoho autorů (např. Brookfield, 2006; Jarvis, 2010) mimo jiné zmiňuje např. to, aby vyučující vytvářeli plnohodnotné vztahy se studenty, či byli schopni se v rámci sebereflexe rozvíjet. Náročnost tohoto povolání a také speciální požadavky na znalost práce v multikulturním prostředí může vést

ke stresu v tomto povolání, zároveň ale také k potřebě dalšího rozvoje, a tím i vzdělávání.

Metodologie v ČJ

Předmětem výzkumu byli čeští a švédští lektori, kteří pracují s migranty v jazykovém vzdělávání, či v kurzech občanského vzdělávání na švédské lidové vysoké škole (Folkshögskola). Data jsme v obou zemích sbírali v době od června do listopadu roku 2019. Na základě záměrného výběru jsme oslovili školy v jednom regionu ve Švédsku a v jednom regionu v České republice. Výzkum jsme provedli s 8 lektory v České republice v češtině a 12 vzdělavateli ve Švédsku ve švédštině a částečně v angličtině. Výzkumné otázky: 1. Co Vám pomáhá v prevenci syndromu vyhoření? Co by uvítali v dalším vzdělávání?

Závěry v ČJ

U Čechů, kteří pracují na plný či částečný úvazek a učí v různých kurzech pro různé organizace, se pravidelně objevovalo nadšení pro tuto výuku ve spojitosti s tím, že samotná výuka cizinců je pro ně koníček. Švédové působící na jedné škole a také vícero hodin denně zmínili téma, které se u českých lektorů vůbec neobjevilo, a to supervizi a vedení školy, tedy podporu organizace. Zároveň se zde vyskytlo téma nutnosti udržet si profesní hranici. U švédských lektorů jsme na rozdíl od českých vyzorovali důraz na rozvoj andragogiky, pedagogiky, „leadershipu“, interkulturní komunikace.

Souhrn příspěvku v AJ

Teachers working with adult immigrants meet various demands, not only resulting from multicultural environment. The aim of the paper is to identify strategies that teachers working with adult immigrants consider important in prevention of burnout syndrome. At the same time, the purpose is to point out possible directions in further education that this group of teachers perceive as necessary. The research was carried out in Czechia and Sweden. Czech lecturers working full-time or part-time and teaching in different courses, showed enthusiasm in connection with the fact that teaching foreigners is a hobby. Swedes working at one school and having more lessons a day mentioned as a theme supervision and management of the school. At the same time, there was the theme of the need to maintain professional boundaries. These two themes did not come up with the Czech participants at all. Unlike the Czech

lecturers, we recorded themes relating to personal development of the Swedish participants.

Bibliografie

Brookfield, S. D. (2006). *The skillful teacher: on technique, trust and responsiveness in the classroom*. San Francisco: Jossey-Bass.

Jarvis, P. (2010). *Adult Education and Lifelong Learning: Theory and Practice*. 4. Vyd. London; New York: Routledge.

MV ČR. (2020). Cizinci 3. zemí se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky a cizinci zemí EU + Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska se zaevidovaným pobytem na území České republiky k 29. 2. 2020. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-S-povolenym-pobytem.aspx>